

Zarządzanie i Edukacja

NUMER 116 - STYCZEŃ-LUTY 2018 - ISSN 1428-474X
DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY WYŻSZEJ IM. BOGDANA JAŃSKIEGO

- Zarządzanie gospodarką
w relacjach międzynarodowych
- Etos nauki

5

PUNKTÓW
za publikację

Zarządzanie i Edukacja

- Zarządzanie gospodarką w relacjach międzynarodowych
- Etos nauki

NUMER 116 – STYCZEŃ–LUTY 2018 – ISSN 1428-474X
DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY WYŻSZEJ IM. BOGDANA JAŃSKIEGO

Adres redakcji

Dwumiesięcznik „Zarządzanie i Edukacja”
ul. Chełmska 21 A, 00-724 Warszawa; tel. 553 925 769
e-mail: wydawnictwo@janski.edu.pl

Redaktor naczelny

Włodzimierz Petryk

Rada naukowa dwumiesięcznika „Zarządzanie i Edukacja”

dr Mirosław Cholewiński (Małopolska Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Polska)
mgr inż. Marian Czajczyk (Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego, Polska)
prof. dr hab. Yuriy Daynovskyy (Lwowski Handlowo-Ekonomiczny Uniwersytet, Ukraina)
dr Jerzy Donarski (prof. nadzw. Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego, Polska)
prof. dr hab. Sergii Ierokhin (Narodowa Akademia Zarządzania, Ukraina)
PhD, doc. Paed Dr. Tomáš Jablonsky (Katolická Univerzita v Ružomberku, Slovakia)
dr hab. Oresta Karpenko (Drohobycki Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Iwana Franki, Ukraina)
dr Joanna Karpowicz (Uczelnia Jańskiego, Polska)
dr inż. Elżbieta Kopciuszewska (Akademia Finansów i Biznesu Vistula, Polska)
prof. dr hab. Ksenia Kovtunenکو (Odeski Narodowy Uniwersytet Politechniczny, Ukraina)
dr Zbigniew Meger (prof. nadzw. Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego, Polska)
dr Włodzimierz Petryk (Uczelnia Jańskiego, Polska)
ks. dr Jacek Rosa (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Polska)
dr Marianna Yatsenko (Odeski Narodowy Uniwersytet Politechniczny, Ukraina)

Redaktor tematyczny

Dagmara Maria Boruc

Redaktor statystyczny

Paweł Kopciuszewski

Redaktor językowy

Jolanta Cisek

Sekretarz redakcji

Elżbieta Górecka

Korekta

Anna Czajczyk

Wszystkie artykuły są recenzowane

Recenzenci

Ruslan W. Mann (Czerkaski Państwowy Uniwersytet Technologiczny, Ukraina)
Tetiana W. Momot (Charkowski Narodowy Uniwersytet Gospodarki Miejskiej im. O. M. Beketowa, Ukraina)
Andrzej Marian Cwer (Tarnopolski Państwowy Pedagogiczny Uniwersytet im. Włodzimierza Chnatiuka, Ukraina)

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania w publikowanych tekstach skrótów i zmian

ISSN 1428-474X

Wersja referencyjna czasopisma:
papierowy numer dostępny w wersji elektronicznej na stronie
www.janski.edu.pl

Skład, korekta, druk i oprawa: Drukarnia DUX

**ZARZĄDZANIE GOSPODARKĄ
W RELACJACH MIĘDZYKRAJOWYCH**

Оксана Захарова

Инвестирование в человеческий капитал: сущность
и обоснование выбора возможных источников 5

Лариса Проданова

Моніторинг динаміки продуктивності праці в системі
управління соціально-економічним розвитком держави 27

Оксана Якушева

Критерії визначення та роль малого й середнього бізнесу
в економічному розвитку регіонів 43

Наталія О. Подлужна

Комплексна оцінка вкладу регіону у формування економіки
знань в країні 56

Ольга Анатоліївна Зінченко

Потенціал формування іміджу регіонів України: проблеми
та перспективи в контексті децентралізації 79

Юлія Олександрівна Коваленко

Розвиток регіонального інформаційного менеджменту:
європейський досвід 98

ETOS NAUKI

Włodzimierz Petryk

Zasady współczesnego etosu akademickiego 114

NOTY O AUTORACH 132

України від 26.12.2008 № 916. URL:http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ME08866.html (дата звернення: 25.06.2018).

9. Про затвердження та скасування національних класифікаторів. Наказ Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 11.10.2010 № 457. URL: <http://www.dkpr.gov.ua/info/842> (дата звернення: 20.06.2018).

10. Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету. Постанова Кабінету міністрів України від 26.04.2003 № 621. (Редакція від 09.10.2015). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/621-2003-%D0%BF> (дата звернення 30.06.2018).

11. Про схвалення основних прогнозних макроекономічних і соціально-економічних показників економічного і соціального розвитку України на 2010 рік. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.09.2009 № 973. (Редакція від 27.03.2010, із змінами і доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 24.03.2010 № 281). URL :<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/973-2009-%D0%BF> (дата звернення: 28.06.2018).

12. Світовий банк. Україна: Економічний огляд. 1 квітня 2016 року. URL:<http://pubdocs.worldbank.org/en/542921459504749981/Ukraine-Macroeconomic-Update-April-2016-UKR.pdf>.

13. Семікіна М. В. Продуктивність праці: методологія вимірювання, передумови зростання. Наукові праці КНТУ. Економічні науки. 2010. Вип. 17. С. 457-463.

14. WorldBank.GDPperpersonemployed (constant 2011 PPP \$). URL: <https://data.worldbank.org/indicator/SI.GDP.PCAP.EM.KD> (accessed: 25.06.2018).

15. International Monetary Fund. Annual Report 2017. Promoting Inclusive Growth. URL: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/ar/2017/eng/pdfs/IMF-AR17-English.pdf>.

16. Key Indicators of the Labour Market(KILM), Ninth edition. Geneva, International Labour Office. 2016. URL:https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---stat/documents/publication/wcms_498929.pdf.

17. International Labour Organization. Labour productivity – ILO modelled estimates, May 2018. URL: http://www.ilo.org/ilostat/faces/oracle/webcenter/portalapp/pagehierarchy/Page3.jspx?MBI_ID=49 (accessed: 29.06.2018).

**КРИТЕРІЇ ВИЗНАЧЕННЯ ТА РОЛЬ МАЛОГО
Й СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В ЕКОНОМІЧНОМУ
РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ**

**CRITERIA OF DEFINITION AND THE ROLE
OF SMALL AND MEDIUM BUSINESS IN ECONOMIC
DEVELOPMENT OF REGIONS**

АНОТАЦІЯ

У статті доповнено етапи розвитку теорії підприємництва та визначено їх внесок у ключові положення економічного розвитку. Виділено пріоритетні критерії виокремлення різних типів бізнесу та виявлено їх вплив на розміри підприємства. Ідентифіковано критерії виділення малих підприємств та середніх підприємств в Україні на основі формування кількісних, якісних та комбінованих показників. Доведено, що малий та середній у більшості напрямів діяльності доповнюють одне одного, тому розглядають у єдності. Сформовано місце й роль малого й середнього бізнесу у економічному розвитку регіонів.

Ключові слова: регіон, малий бізнес, середній бізнес, економічний розвиток, місце, роль, критерії.

SUMMARY

The article complements the stages of the development of the theory of entrepreneurship and determines their contribution to the key provisions of economic development. Priority criteria for distinguishing different types of business are identified and their impact on the size of the enterprise is identified. The criteria for the allocation of small enterprises and medium enterprises in Ukraine have been identified on the basis of quantitative, qualitative and combined indicators. It is

proved that the small and average majority of activities complement each other, therefore they are considered in unity. The place and role of small and medium-sized businesses in the economic development of the regions have been formed.

Key words: region, small business, middle business, economic development, place, role, criteria.

ВСТУП

Сучасна розвинена економіка ґрунтується на активному розвитку бізнес - середовища. Регіональний та державний менеджмент приділяє малому й середньому бізнесу велике значення з позиції унікальних можливостей економічного та соціального розвитку регіонів. Розуміння місця та ролі малого й середнього бізнесу (МСБ) у регіональному розвитку є еволюційним, воно поступово розширюється, доповнюється світовим досвідом, активним впливом процесів глобалізації, інтернаціоналізації ринків.

Проблемами дослідження місця та ролі МСБ в Україні займалися такі вітчизняні науковці: В. Дубровський, В. Ляшенко, А. Малишевта, Р. Манн, І. Рукіна, Д. Стеченко, Д. Циганков, Л. Швайка, В. Філатов та ін. Проблемам розвитку малого та середнього бізнесу в Україні приділено увагу таких дослідників: В. Білик, Л. Воротіна, Р. Ларіна, В. Озаринська, Н. Прямухіна та ін.

Світова й вітчизняна практика свідчать, що необхідною умовою успішного розвитку малого та середнього бізнесу є державна й регіональна підтримка, а також сприяння підтримки та стимулювання розвитку малого й середнього бізнесу. Пріоритетність участі держави у розвитку підприємницького сектору полягає в тому, щоб створювати сприятливі правові й соціально-економічні умови для ефективного розвитку

й розширеного відтворення. Основна значущість малого й середнього бізнесу на державному рівні полягає в створенні середнього класу та покращенні рівня життя населення. У практиці економічного розвитку країни відстежено випадки, коли МСБ є джерелом великих надходжень до бюджету, проте істинною причиною необхідності підтримки і стимулювання цієї сфери на державному рівні є можливість суспільству суттєво покращити свої умови життя.

КРИТЕРІЇ ВИДІЛЕННЯ МАЛОГО Й СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Малий та середній бізнес забезпечує нарощування товаровиробництва, торгівлі й послуг на певній території, в результаті починає залучати додаткові ресурси, активізувати внутрішні заощадження населення та регіонів. Тобто, такі чинники забезпечують збільшення надходжень грошових коштів до місцевих бюджетів. У регіонах, де немає великого виробництва, сумарні надходження від малих і середніх підприємств можуть перекивати такі види діяльності великих підприємств [1].

Питання аналізу та систематизації основних поглядів на поняття «бізнес», дослідження стадій його розвитку, осмислення його місця та ролі в економіці країни залишається досить актуальним на сьогодні. Для розуміння головних засад і закономірностей розвитку МСБ, формування умов їх регулювання та підтримки в умовах розвитку інформаційного суспільства, необхідно визначити особливості розвитку МСБ на різних етапах суспільного й економічного розвитку. Еволюція сутності підприємця та підприємництва пов'язана з історією становлення обміну, виробництва, розподілу товарів і послуг, з рівнем розвитку науково-технічного прогресу.

Загально визнані наукові школи виокремлюють чотири етапи процесу розвитку теорії підприємництва, які відображають структурні зміни сутності цього терміна залежно від історичного етапу економічного розвитку людства, відповідно до фази розвитку самого підприємництва в умовах капіталістичних відносин. З огляду на наявні теорії виникнення підприємництва, пропонуємо ідентифікувати п'ять етапів розвитку бізнесу залежно від результатів дослідження цього періоду та визначити ключові фактори розвитку підприємництва, притаманні кожному історичному періоду його формування (табл. 1).

Таб. 1. Етапи еволюції теорії підприємництва та визначення їхнього внеску в ключові положення економічного розвитку

Етапи еволюції теорії підприємництва	Представники наукових шкіл	Характеристика
I етап – функціональний (1820–1870)	Р. Кантільон Г. Мангольдт Ф. Найт А. Робер А. Сміт І. Тюнер	Основною функціональною характеристикою підприємництва є ризик, а також прагнення до максимізації прибутку.
II етап – особистісний (1871–1930)	М. Вебер В. Зомбарт Ж. Пілевський Ф. Уокер	Концентрація на особистості самого підприємця та його управлінських здібностях, перші згадки про інновації та нововведення, але досить узагальнено.
III етап – багатофункціональний (1931–1970)	С. Брю, И. Кірцнер, К. Макконел, Дж. Макклелланд, Д. Мейнард, Л. Мізес, Ф. Хайек, Р. Хізрич, А. Шапіто, Й. Шумпетер	Прояв багатофункціональності моделі підприємництва – від процесу розвитку ідеї та отримання конкурентних переваг, до отримання високого доходу, а також уміння співвідносити споживання і заощадження.

Етапи еволюції теорії підприємництва	Представники наукових шкіл	Характеристика
IV етап – інноваційний (1971–1999)	З. Варналій П. Друкер Г. Пишнот	Інноваційна діяльність стає визначальною ознакою підприємництва, змінюється напрям від максимізації прибутку до довгострокової стійкості підприємств.
V етап – сучасно-мотиваційний 2000 – сьогодні	О. Демидова, Т. Колесник, О. Коротич, О. Фінагіна та ін.	Підприємництво розглядається як процес самооновлення і самоорганізації, створюючи підґрунтя до відбору економічних альтернатив.

*Доповнено автором на основі [2; 9]

П'ятий етап є сучасним орієнтиром та показує можливості підприємців до самоорганізації та активної співпраці на кластерних засадах функціонування та економічного розвитку регіонів.

Світовий досвід господарювання свідчить, що малий, середній та великий бізнес у деяких напрямках діяльності доповнюють одне одного. Тому, визначимо відмінності таких підприємств між собою та ознак, за якими їх розподіляють на певні категорії з метою подальшої ідентифікації їх головних пріоритетів розвитку. Варто зазначити, що в загальносвітовій практиці не розроблено єдиних підходів належності підприємств до розряду малих, середніх, великих і вони дещо розрізняються по країнах.

На сьогодні основним критерієм належності підприємств до тієї чи іншої категорії є чисельність робітників та обсяги обороту, але при необхідності визначення розміру підприємства можуть враховуватися й інші показники, які коригують і доповнюють вищезазначені критерії. За підрахунками Світового банку, налічується понад 50 різноманітних критеріїв належності суб'єктів господарської діяльності до суб'єктів малого, середнього та великого бізнесу. Виділяють системи критеріїв належності фірм до малого, середнього та великого бізнесу, розроблені та запроваджені міжнародними економічними інститутами. У таблиці

2 виділено критерії виокремлення видів бізнесу як національного, так і міжнародного характеру.

Таб. 2. Пріоритетні критерії виокремлення різних типів бізнесу

Критерії виокремлення	Найдрібніший	Малий бізнес	Середній	Великий
Чисельність працівників	до 10 ос.	до 50 ос.	до 250 ос.	більше 250 ос.
Обсяги обороту	до 2 млн. євро	до 10 млн. євро	до 50 млн. євро	більше 50 млн. євро
Стійкість до економічних криз	висока	висока	середня	низька
Ступінь ризику (в межах середньо-ринкових значень)	високий	високий	достатній	низький
Охопленість ринків	місцевий	місцевий, регіональний	регіональний, державний	державний, іноземний
Рівень гнучкості	високий	високий	середній	малий
Рівень управління	власник – він же й працівник	власник – підлеглий	власник – керівники – підлегли	власник – директор – керівники – підлегли
Тип виробництва	диверсифікація	диверсифікація	концентрація	спеціалізація
Створення й використання новітніх технологій та техніки	Першо-прохідники в НТП	Першо-прохідники в НТП	послідовники в НТП	послідовники в НТП
Моделювання нових виробничих ідей	завжди	завжди	інколи	ніколи
Рівень попиту	обмежений попит	обмежений попит	стабільний	стабільний і тривалий
Чутливість до економічних змін	підвищена	підвищена	середня	незначна

*Розроблено автором [9]

Малий бізнес відкриває необхідні шляхи для збільшення товарообороту та підвищення конкурентоздатності підприємства, унаслідок чого відкриваються шляхи для створення й ефективного функціонування середніх підприємств. Унаслідок цього виникає потреба визначення критеріїв належності підприємств до малих і середніх.

Х. Велу в своїх дослідженнях використовує лише якісні параметри [3]. Він досліджує процеси розвитку підприємств, для чого ідентифікує низку характеристик, притаманних підприємствам різного розміру – від малих до великих. Але якісний підхід передбачає теоретичне обґрунтування основних критеріїв його приналежності, які, по сутності, є суб'єктивними, що спричиняє обмеження їхнього використання. Тому, основними недоліками цього підходу є складність практичного його застосування, зумовлена обмеженнями в доступі до внутрішньої інформації підприємства для визначення низки характеристик, а також недостатньо широкий спектр самих критеріїв [4]. На основі розглянутих критеріїв належності підприємств до малого чи середнього, автором запропоновано розглянути ці значення для підприємств України з погляду комплексного їх відображення та характеристики притаманних для них показників (рис.1).

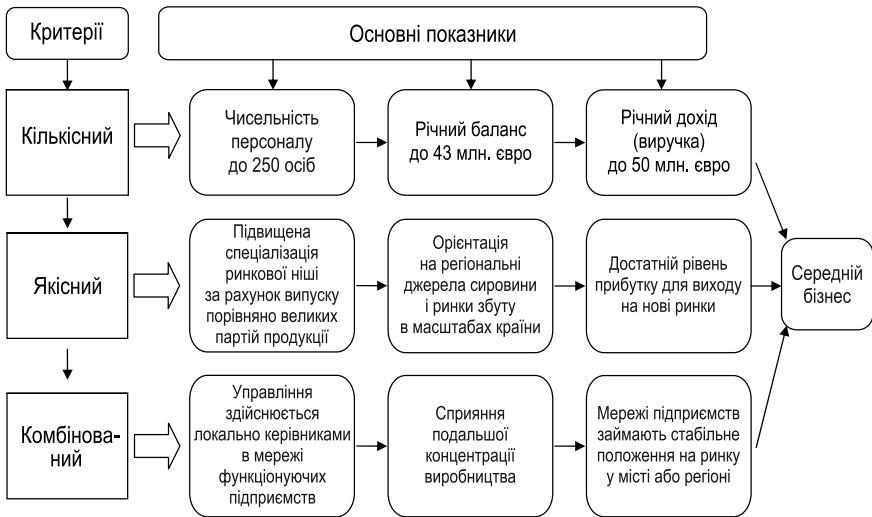
Рис.1. Основні критерії ідентифікації малих підприємств в Україні

*Розроблено автором [9]

З огляду на рисунок 1 основними критеріями малих підприємств в Україні є гнучкість, оперативність, незначний масштаб функціонування та відособленість від інших підприємств, що визначає їхню самостійність та самоокупність. Розглянемо основні критерії належності підприємств України до середніх (рис. 2). Якісні критерії доповнюють кількісні, які дозволяють дати більш повну характеристику МСБ та виражають суттєві риси й особливості, що їх визначають. **Кількість середніх підприємств значно менша, ніж малих і їхня кількість постійно скорочується: вони розоряються або переходять до розряду великих.** Рис. 2 показує, що відмінні риси середніх підприємств від малих полягають, насамперед, у масштабі діяльності, розмірах активів та концентрації виробництва.

Рис. 2. Основні критерії ідентифікації середніх підприємств в Україні

*Розроблено автором [9]

У розвинутих країнах Європи середній бізнес розвивається з успішних приватних малих підприємств та створює потужну платформу для ефективного функціонування підприємств МСБ. В Україні ж середні підприємства утворюються в процесі приватизації державних великих підприємств, а причиною цьому є процес реструктуризації та істотне скорочення персоналу, тобто, українські середні підприємства, на відміну від європейських, успадковують проблеми старих великих підприємств і мають потребу в істотній реструктуризації [5].

Малий бізнес відіграє важливу роль для розвитку ефективного середнього бізнесу, що в процесі свого зростання та розвитку

переходить в іншу, більш масштабну категорію. Тому малий і середній бізнес розглядають у єдності, схожості цілей, інститутів, масштабів, що спонукає до загальної більш ефективної їхньої взаємодії та виключає процес пригнічення малого бізнесу великим.

МІСЦЕ І РОЛЬ МАЛОГО Й СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Місце МСБ в Україні визначається кількісними показниками його діяльності. В Україні частка малих і середніх підприємств у загальній кількості становить відповідно 95,2% та 4,7%, що в цілому відповідає рівню розвинутих країн світу. За даними статистичної служби Європейського Союзу (ЄС) Eurostat в країнах співдружності з 20 млн. активно дієвих підприємств, за винятком фінансового сектора, 67,4% належать малому і середньому бізнесу. У США, Японії, Великобританії, Німеччині, Італії, Франції серед підприємств близько 95% є малими і середніми [6].

В Україні на підприємствах МСБ у 2014 р. було зайнято 6,8 млн. ос., що становить лише 36% економічно активного населення працездатного віку. При цьому, в країнах Європейського Союзу такий показник становить більш як 50%, а в Японії – близько 80%. У країнах Європейського Союзу малі й середні підприємства створюють 50-70% внутрішнього валового продукту, в Україні такий показник майже в чотири рази нижчий [7].

Значна увага до МСБ, його успіхи й поширення у більшості країн світу пов'язані із його своєрідністю і багатофункціональністю, що свідчить про його вагомий внесок у розвиток економіки та пояснюється необхідністю подальшої ефективної підтримки підприємств МСБ як на регіональному, так і на державному рівні. На основі узагальнення теоретичних досліджень та практичного досвіду було визначено, що малі й середні під-

приємства виконують в економіці регіону низку важливих та специфічних функцій:

1. формування численних суб'єктів ринкового господарства, орієнтованих на попит, конкуренцію, тобто підвищення рівня інфраструктурного забезпечення регіону;
2. залучення до економічного обороту тих ресурсів, які «випадають» з поля зору великих підприємств;
3. поліпшення стану на ринку, забезпечення еластичності структурних його елементів, часткова компенсація втрат пропозиції на період реструктуризації великих компаній, індивідуалізація пропозиції та диференціація попиту, насичення ринків;
4. вивільнення великих підприємств від виробництва нерентабельної для них дрібносерійної та штучної продукції, яка задовольняє індивідуальний попит, підвищення тим самим ефективності їхньої діяльності;
5. пом'якшення соціальної напруженості завдяки ослабленню майнової диференціації та підвищенню рівня доходів населення;
6. збільшення гнучкості національної економіки та ринкової пропозиції відповідно до сучасних умов відкритої економіки;
7. сприяння процесу демократизації суспільства, раціоналізації системи економічної організації та управління [8].

Окрім розв'язання важливих соціально-економічних проблем ринкової економіки, МСБ виконує важливу роль у стимулюванні та розробці технологічних інновацій, створюючи їх у 2-2,5 рази більше, ніж великі підприємства. Однак, інноваційна функція малими та середніми підприємствами України майже не виконується через відсутність державної підтримки та зацікавленості великих підприємств, які сьогодні намагаються іншими шляхами, ніж інноваційними, забезпечити отримання прибутку.

13. Zadaniem uniwersytetu jest pielęgnowanie i przekazywanie wiedzy naukowej i mądrości. List Ojca Świętego z okazji inauguracji działalności Uniwersytetu Opolskiego, Watykan, 1 października 1994, [w:] „Jan Paweł do polskich uczonych”, wybór i opracowanie A. Wiczorek, Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego, Warszawa 2009

NOTY O AUTORACH

Оксана Захарова (Oksana Zacharowa) – prof. dr hab., Czerkaski Państwowy Uniwersytet Technologiczny, Ukraina

Лариса Проданова (Łarysa Prodanowa) – prof. dr hab., Czerkaski Państwowy Uniwersytet Technologiczny, Ukraina

Оксана Якушева (Oksana Jakuszewa) – wykładowca, Czerkaski Państwowy Uniwersytet Technologiczny, Ukraina

Наталія О. Подлужна (Natalia O. Podluzhna) – dr hab., Donecki Narodowy Uniwersytet Techniczny, Ukraina

Ольга А. Зінченко (Olha A. Zinchenko) – dr hab., Dniprowski Narodowy Uniwersytet im. Olesia Gonczara, Ukraina

Юлія О. Коваленко (Julia O. Kowalenko) – dr hab., Instytut Industrialny Doneckiego Narodowego Uniwersytetu Technicznego, Ukraina

Włodzimierz Petryk – dr, Uczelnia Jańskiego, Łomża, Polska

Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego

- **Biuro Generalne**
ul. Chełmska 21 A
00-724 Warszawa
tel. 22 851 28 88-90; fax 22 851 28 87
administracja@warszawa.janski.edu.pl
- **Wydział Zarządzania w Warszawie**
ul. Chełmska 21 A, 03-219 Warszawa
tel. 22 814 31 56, 814 25 64; fax 22 814 05 35
dziekanat-wz@warszawa.janski.edu.pl
- **Wydział Nauk Społecznych w Warszawie**
ul. Chełmska 21 A, 03-219 Warszawa
tel. 22 675 67 54, 814 25 67; fax 22 814 05 35
dziekanat-wns@warszawa.janski.edu.pl
- **Wydział Zamiejscowy w Chełmie**
ul. Szpitalna 50, 22-100 Chełm
tel. 82 563 18 00, 563 24 96, 82 563 24 97
dziekanat@chelm.janski.edu.pl
- **Wydział Zamiejscowy w Elblągu**
ul. Grunwaldzka 7/2, 82-300 Elbląg
ul. Stary Rynek 3, 82-300 Elbląg
tel. 55 552 304 050, 552 304 080
fax 55 552 304 055 wew. 201
administracja@elblag.janski.edu.pl
- **Wydział Zamiejscowy w Krakowie**
ul. W. Witosa 9, 30-612 Kraków
tel. 12 654 54 69, 654 48 62; fax 12 654 48 62 w. 103
dziekanat@krakow.janski.edu.pl
- **Wydział Zamiejscowy w Opolu**
ul. Sempołowskiej 2, 45-044 Opole
tel. 77 441 41 00, 442 76 50
dziekanat@opole.janski.edu.pl
- **Wydział Zamiejscowy w Zabrzu**
ul. Marii Curie-Skłodowskiej 40, 41-800 Zabrze
tel./fax 32 273 31 94, tel. 32 797 97 24, 25
dziekanat@zabrze.janski.edu.pl
- **Uczelnia Jańskiego**
ul. Krzywe Koło 9, 18-400 Łomża
tel. 86 216 70 50, 216 50 19; fax 86 216 47 75
dziekanat@lomza.janski.edu.pl